Sfântul Ștefan cel Mare sau de ce Europa are o hartă atât de diversificată

La fiecare 2 iulie este comemorat în România și Republica Moldova, **Ștefan cel Mare și Sfânt**.

Este destul de greu de găsit în istoria unui stat un alt personaj care să se fi luptat pentru un continent întreg. Cu jumătate de mileniu în urmă, Ștefan cel Mare a dus lupte cu Imperiul Otoman care la acel moment reprezenta cea mai mare amenințare pentru Europa. Efectele Imperiului Otoman în Europa sunt foarte ușor de observat, mai ales dacă este să ne uităm la ce s-a întâmplat cu teritoriul fostei Iugoslavii. Consecința majoră o reprezintă multitudinea de state de mici dimensiuni și populații divizate pe criterii de religie, în permanență aflate într-o stare conflictuală.

Întreaga Europa ar fi putut fi la fel ca Iugoslavia dacă poziția geostrategică a statelor românești, pe atunci, Moldova (care a înglobat ceea ce alcătuiește acum celelalte 3 țări: **Bucovina** regiunea dintre Ucraina și Basarabia unde se regăsește acum **Republica Moldova** și **Transnistria,** mai cunoscută și sub numele internaţional de Pridnestrovian Moldavian Republic), Transilvania și Muntenia (care a avut și **Cadrilaterul,** regiune care aparține acum Bulgariei), nu ar fi stat în fața ofensivei Imperiului Otoman.

Unul dintre principalele motive ale luptelor dintre Ștefan cel Mare cu turcii a fost reprezentat de religie (credință – n.n), motiv pentru care a fost și canonizat ca sfânt. Cea mai mare parte a Europei de Vest (România se afla în **centrul** continentului, ceea ce înseamnă că geografic vorbind se desfășoară de la Gibraltar la **Kazachstan [en, wiki]**) a fost creștină până la marea schismă. Imperiul Otoman a adus islamul pretutindeni, unde a guvernat (a se vedea vechea Iugoslavie). În același timp, au existat numeroase alianțe istorice între Moldova și Polonia, Moldova și Ungaria, și Moldova și Vatican, cu scopul de a oferi siguranță națiunilor din interiorul continentului. În acele vremuri, Polonia se învecina cu Moldova, reprezentând o mare putere în Centrul Europei.

În toate cele trei țări românești, Ștefan cel Mare a întemeiat zeci de biserici și

mănăstiri, avându-l ca văr pe legendarul domnitor al Munteniei, Vlad Ţepeş.

Cele mai multe relatări care au fost scrise despre Ștefan cel Mare au neglijat o mare parte a întâmplărilor istorice, inventând o multitudine de alte relații pe care Ștefan cel Mare le-ar fi avut, cu excepția aceleia referitoare la fiul său, **Petru Rares**, conceput în afara căsătoriei, care i-a urmat apoi la tron.

În afara acestei evidențe istorice, Ștefan cel Mare a fost un bărbat dedicat familiei, fiind încercat în mai multe rânduri de greutățile vieții, pierzând două dintre soții și cinci dintre copii. O istorie tragică, o cruce personală foarte grea pentru acest conducător.

De asemenea, Ștefan cel Mare a trăit pentru 40 ani cu o rană la unul dintre picioare, acest lucru producând adesea o mare problemă. Însă, în ciuda acestui lucru, el a câștigat foarte multe lupte impresionante în fața Imperiului Otoman, dovedind avantajul unei strategii bine puse la punct chiar dacă armatele adverse erau de 2 sau 3 ori mai mari.

În anul 1992, Ștefan cel Mare **a fost declarat sfânt** pentru următoarele lucruri:

- și-a apărat religia și oamenii săi până la moarte
- s-a luptat cu dificultăți și pericole majore pentru a asigura libertatea credinței
- a trăit respectând morala și principiile creștine
- a apărat și servit în mod eroic Biserica
- a dobândit aprecierea oamenilor fără nici un fel de presiuni.

În anul 2006 Ștefan cel Mare a fost votat ca fiind cel mai reprezentativ român care a trăit vreodată în istorie, în urma unei cercetări pentru mai bine de un an de zile de către TVR.

Așa se face că multe dintre lucrurile pe care ne simțim liberi să le facem în prezent, se datorează acestei figuri istorice.

Mare mi-a fost surpriza să văd când am fost la **Chișinău** în 2010 ca în fața statuii lui Ștefan cel Mare, din parcul central Ștefan cel Mare (în care am descoperit atunci că aveau wireless și prize pentru laptopuri în apropierea băncilor), se regăseau flori, iar oamenii care veneau în fiecare dimineață pentru a se închina în fața statuii, în semn de respect.

A fost, poate unul dintre cele mai înălțătoare sentimente de patriotism pe care l-am putut trăi vreodată ca român. Nicăieri nu am văzut un respect mai mare pentru istoria și tradițiile românești așa cum am văzut în Republica Moldova.

Dacă ești interesat de studierea valorilor românești, acesta este locul cel mai potrivit. Mi s-a părut un loc al respectului cu mult peste cel pe care îl are România față de propriile sale valori.

După Ștefan cel Mare, străzile au fost redenumite în toată România, însă nu am auzit de nicio stradă redenumită „Ștefan cel Mare și Sfânt", spre deosebire de cea mai importantă stradă din Chișinău care amintește de calitatea de sfânt pe care Ștefan cel Mare a dobândit-o în urma cu 20 ani.

La slujba la care am participat la parohia cu hramul Sfântul Ștefan cel Mare din Bucureşti, sectorul 6, str. Drumul Taberei 28a, au venit doar vreo 200 de persoane. Unde se afla restul bucureştenilor creştini şi neangajaţi care acum se bucură de traiul într-o lume liberă?

Din nefericire, un popor care își nesocotește sfinții și își uită eroii este un popor fără istorie, fără identitate.

Articol scris de Ştefan Alexandrescu, publicat inițial în 3 iulie 2011 aici. Traducere din engleză în română de Roxana Huţul. Articol publicat în română de Ştefan Alexandrescu la 3 iulie 2015 aici. Articol actualizat pentru republicare în 2019.